

**Національна академія наук України
Державна установа «Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долішнього НАН України»**

СХВАЛЕНО

Вченою радою ДУ «Інститут регіональних
досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»
Протокол №7 від 25 червня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долішнього НАН України»

Василь КРАВЦІВ

Введено в дію наказом директора Інституту від
26 червня 2025 р. № 76

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОСВІТНЬО-НАУКОВУ ПРОГРАМУ ДЛЯ
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО)
РІВНЯ В ДУ «ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ М.І.ДОЛІШНЬОГО НАН УКРАЇНИ»**

Львів – 2025

Зміст

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
2. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ОНП.....	6
3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ, ЗМІСТУ Й ОФОРМЛЕННЯ ОНП	10
4. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОНП.....	12
5. САМООЦІНЮВАННЯ ОНП ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	12
6. МОНІТОРИНГ ТА ПЕРЕГЛЯД ОНП.....	12
7. ЗАКРИТТЯ ОНП	14
8. ПРОЗОРІСТЬ ТА ПУБЛІЧНІСТЬ ОНП	15
9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	15

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про освітньо-наукову програму для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» (далі – Положення) регламентує порядок розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду, припинення освітньо-наукових програм для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» (далі – Інститут). Положення є важливою складовою нормативного забезпечення системи управління якістю освіти в Інституті та одним з ключових компонентів підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації. Положення встановлює єдині вимоги до змісту, структури й оформлення освітньо-наукових програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Інституті.

2. Положення розроблено у відповідності до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів, які регламентують діяльність Інституту, а саме: Закону України «Про вищу освіту» № 1556- VII від 01.07.2014 р.; Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261; Наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2015 р. № 266, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 р. № 44, Положення Інституту «Про організацію освітнього процесу», Статуту Інституту.

3. Освітньо-наукова програма на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (далі – ОНП) – це система освітніх (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо) та наукових (проведення наукового дослідження, написання наукових публікацій, виступи на конференціях тощо) компонентів в межах певної спеціальності (спеціалізації), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, підготовки та публічного захисту дисертації, що дає право на отримання визначеної кваліфікації. ОНП визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, що необхідні для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими має оволодіти здобувач ступеня доктора філософії.

2. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ОНП

2.1. ОНП розробляється проектною (робочою) групою на основі затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю (спеціалізацією) та рівнем вищої освіти (з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній галузі). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня. Відповідальність за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОНП (проект ОНП) на офіційному сайті Інституту несе гарант ОНП (керівник проектної (робочої) групи) відповідної ОНП.

Гарант ОНП – науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка працює в Інституті за основним місцем роботи, несе відповідальність за якість ОНП, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до ОНП спеціальністю, або належний досвід роботи в галузі. Гарант ОНП – керівник проектної (робочої) групи з розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду ОНП.

2.2. Розроблення нової ОНП містить такі етапи:

2.2.1. *Формування проектної (робочої) групи та призначення гаранта ОНП.* Ініціаторами запровадження нової ОНП можуть бути адміністрація, наукові підрозділи, наукові працівники Інституту. Розробці нової ОНП передують порівняльний аналіз її ініціаторами аналогічних спрямувань, що діють у провідних зарубіжних і вітчизняних ЗВО – їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання та ін.

Відповідні ініціативи розглядаються на Вченій раді Інституту, за умови їх схвалення формується *проектна (робоча) група*, яка здійснює розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОНП.

Проектні (робочі) групи формуються окремо за кожною ОНП на період її розроблення, моніторингу, перегляду, проведення процедур зовнішнього оцінювання (ліцензування, акредитація), самооцінювання або інших необхідних процедур.

Проектна (робоча) група ОНП в межах відповідної спеціальності – це група науково-педагогічних та/або наукових працівників, які працюють в Інституті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної (робочої) групи і відповідає за розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП відповідно до вимог законодавства. При формуванні проектної (робочої) групи ОНП має бути дотримана ліцензійна умова щодо наявності у складі проектної (робочої) групи третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – трьох осіб, що мають науковий ступінь та вчене звання, із них не менше двох докторів наук та/або професорів.

До участі в розробці, моніторингу та перегляду ОНП доцільно залучати представників зацікавлених (роботодавців, аспірантів, наукових керівників, професіоналів тощо).

Склад проєктної (робочої) групи ОНП затверджується наказом директора Інституту.

Керівником проєктної (робочої) групи (гарантом ОНП) призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років. Кваліфікації керівника та членів проєктної (робочої) групи повинні відповідати ліцензійним умовам згідно з законодавством. Керівник проєктної (робочої) групи (гарант ОНП) може бути керівником лише однієї ОНП. Дострокове припинення роботи й призначення нового гаранта ОНП і членів проєктної (робочої) групи здійснюється на підставі наказу директора Інституту.

Координацію діяльності усіх проєктних (робочих) груп ОНП Інституту здійснює заступник директора з наукової роботи

2.2.2. Аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів для її розробки

Проєктна (робоча) група здійснює *аналіз актуальності ОНП* та встановлює суспільну потребу в ОНП, оцінює її потенціал шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (докторами філософії, докторами наук, випускниками Інституту, роботодавцями, представниками Ради молодих вчених, науковою спільнотою, професіоналами тощо), з'ясуванні виконання основних умов її запровадження. Проєктна (робоча) група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОНП, аналіз ринку праці, на який орієнтована нова ОНП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

Проєктна (робоча) група, виходячи з прогнозованої структури ОНП, з урахуванням Ліцензійних умов, за результатами консультацій із профільними службами Інституту здійснює попередню загальну оцінку достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

2.2.3. Визначення профілю ОНП

Під час формулювання програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників ринку праці в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця. Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні) визначають специфіку ОНП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника. Основою для формулювання програмних компетентностей ОНП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності, як правило, поділяють на три види (у предметній області): знання й розуміння, когнітивні уміння та навички, практичні навички.

Набір фахових компетентностей має відповідати третьому (освітньо-науковому) рівню ОНП.

Програмні результати навчання – узгоджений набір 10-15 тверджень, які зазначають, що доктор філософії має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОНП. У процесі формулювання програмних результатів навчання рекомендується враховувати міжнародні зразки (формулювання), наприклад, розроблені в проекті Тюнінг. Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх здобувачів вищої освіти за ОНП. Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

У процесі розроблення програмних результатів навчання варто врахувати, що: результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення ОНП (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо); повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОНП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОНП, їх доцільно виділити окремо. Формулювання програмних результатів супроводжується виробленням чітких критеріїв оцінювання результату. Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОНП.

2.2.4. *Визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану*

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проектна (робоча) група формує *зміст та структуру ОНП*:

- визначає загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;

- здійснює структурування результатів навчання (модулів або освітніх компонентів, інших складових навчального курсу, практик, науково-дослідницької діяльності, інших відповідних навчальних заходів) та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

Призначаючи кредити ЄКТС освітнім компонентам ОНП, перевага надається стандартизованому підходу, коли обсяг кожного компонента є стандартним або кратним. Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінювання навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання. На основі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проектна (робоча) група формує результати навчання, яких має бути досягнуто в межах кожного освітнього компонента. Визначаючи підходи до викладання, навчання та оцінювання, проектна (робоча) група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання.

Мінімальна кількість кредитів ЄКТС для освітнього компоненту складає 3 кредити ЄКТС.

Проектні (робочі) групи мають проаналізувати узгодженість результатів навчання та програмних компетентностей, зокрема: програмних результатів

навчання з Національною рамкою кваліфікацій; програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти; результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОНП); дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам ОНП); методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання; методів оцінювання відповідно з модульними (дисциплінарними) та програмними результатами навчання.

Унесення проектною (робочою) групою узгоджених результатів навчання до ОНП та відповідних навчальних дисциплін – до навчальних планів підготовки докторів філософії є обов'язковим.

Відповідно до профілю ОНП та переліку її освітніх компонентів проектна (робоча) група розробляє навчальний план ОНП. При цьому слід урахувати, що аудиторне навантаження дисциплін, які пропонуються на третьому рівні вищої освіти, повинно бути в межах від 25% до 35% загального освітнього навантаження, визначеного для цієї дисципліни. Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, регламентується навчальним планом і повинен бути в межах від 65% до 75% загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

2.2.5. Розроблення системи оцінювання якості ОНП з метою її удосконалення

Відповідальність за якість ОНП несуть гарант, інші члени проектної (робочої) групи, а також наукові та науково-педагогічні працівники, які її реалізують. З метою контролю за якістю ОНП та їх вдосконалення проводять різні процедури оцінювання та визнання якості: зовнішні, внутрішні й непрямі.

Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОНП є:

- акредитація ОНП;
- сертифікація ОНП – процедура встановлення відповідності якісних характеристик програми певним стандартам якості організації, що сертифікує ОНП;
- міжнародна експертиза ОНП – процедура оцінювання якості ОНП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОНП.

Для оцінювання підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) за кожною ОНП проводяться опитування (анкетування, інтерв'ювання) роботодавців і випускників аспірантури. Основними процедурами внутрішнього оцінювання якості ОНП є самооцінювання ОНП, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації, міжнародної експертизи), так і з ініціативи гаранта ОНП з метою планових процедур контролю якості.

3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ, ЗМІСТУ Й ОФОРМЛЕННЯ ОНП

Структура ОНП включає:

3.1. *Титульний аркуш* (додаток 1). На титульному аркуші ОНП вказуються: назва ОНП; назва рівня вищої освіти, який присуджують після успішного виконання ОНП; код та найменування спеціальності (спеціалізація у разі наявності); шифр та назва галузі знань; кваліфікація; дата затвердження вченою радою Інституту та введення в дію із зазначенням наказу та підписом директора Інституту.

3.2. *Передмова* (додаток 2). У Передмові зазначається склад проєктної (робочої) групи: прізвища, імена, по-батькові, наукові ступені та вчені звання розробників ОНП, посади (назви організацій, де вони працюють – за потреби).

3.3. *Профіль ОНП* (додаток 3). Профіль ОНП складається з таких елементів:

- загальна інформація (повна назва наукової установи; ступінь вищої освіти та назва освітньої кваліфікації мовою оригіналу; офіційна назва освітньої програми; тип диплома та обсяг ОНП; наявність акредитації; цикл/рівень; передумови; мова(и) викладання; термін дії ОНП; інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми);

- мета освітньої програми;

- характеристика ОНП (предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація); орієнтація ОНП; основний фокус ОНП; особливості ОНП);

- придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання (працевлаштування; подальше навчання);

- викладання та оцінювання (викладання та навчання; система оцінювання);

- програмні компетентності (інтегральна компетентність; загальні компетентності; спеціальні (фахові, предметні) компетентності);

- програмні результати навчання;

- ресурсне забезпечення реалізації програми (кадрове забезпечення; матеріально-технічне забезпечення; інформаційне та навчально-методичне забезпечення);

- академічна мобільність (національна кредитна мобільність; міжнародна кредитна мобільність; навчання іноземних здобувачів вищої освіти);

3.4. *Перелік освітніх компонентів ОНП та їх логічна послідовність*. Відображається інформація щодо компонентів ОНП (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота) кількості кредитів (згідно з навчальним планом), форм підсумкового контролю та структурно-логічна схема ОНП.

ОНП складається з освітньої та наукової складових. Освітня складова ОНП має включати не менше чотирьох компонентів, що передбачають набуття здобувачем таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою він проводить дослідження, зокрема, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного світогляду в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів зі спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.

Наукова складова ОНП передбачає проведення здобувачем власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертаційної роботи.

3.5. *Форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.* При описі атестації здобувачів слід відобразити:

- форми атестації здобувачів вищої освіти (захист кваліфікаційної (дисертаційної) роботи (у разі наявності);
- вимоги до кваліфікаційної (дисертаційної) роботи;
- документи, які отримує випускник на основі успішного проходження атестації.

3.6. *Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам ОНП,* яка є відображенням структурно-логічних зв'язків між змістом ОНП (переліком освітніх компонент) і запланованими програмними компетентностями.

3.7. *Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОНП,* яка є відображенням структурно-логічних зв'язків між змістом ОНП і запланованими програмними результатами.

3.8. *Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.* подається інформація про:

- принципи та процедури забезпечення якості освіти;
- моніторинг та періодичний перегляд ОНП;
- публічність інформації про ОНП, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- запобігання та виявлення академічного плагіату.

3.9. *Перелік нормативних документів, на яких базується ОНП*

3.10. *Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей /результатів навчання дескрипторам НРК*

3.11. *Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей*

4. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОНП

Усі нові ОНП мають єдиний *порядок затвердження*, що включає їх послідовний розгляд:

- Проектною (робочою) групою. Проектна (робоча) група повинна перевірити повноту документального забезпечення ОНП та встановити відповідність ОНП Ліцензійним умовам. Проектна (робоча) група розробляє ОНП відповідно до затвердженої форми, оприлюднює її на офіційному сайті Інституту для громадського обговорення не пізніше як за 1 місяць до її розгляду. Позитивне рішення проектної (робочої) групи є підставою для передачі матеріалів на засідання до Вченої ради Інституту. Керівник проектної (робочої) групи ОНП звертається до вченої ради Інституту з обґрунтованим клопотанням про запровадження в освітню діяльність нової ОНП.

- Вченою радою Інституту. За результатами розгляду ОНП вчена рада Інституту може прийняти рішення про її затвердження або направлення на доопрацювання, або про відмову у затвердженні.

Затверджена Вченою радою Інституту ОНП вводиться в дію відповідним наказом директора.

Затверджена ОНП розміщується службою аспірантури та організаційно-інформаційного забезпечення на офіційному сайті Інституту.

5. САМООЦІНЮВАННЯ ОНП ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

5.1. Оцінювання ОНП та освітньої діяльності за ОНП програмою здійснюється відповідно до критеріїв, затверджених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО).

З метою забезпечення якості вищої освіти та вчасного реагування на виявлені недоліки, зауваження та пропозиції в ОНП та/або освітній діяльності з виконання ОНП Інститут проводить самооцінювання ОНП та освітньої діяльності. Залежно від цілей проведення самооцінювання визначаються процедури і терміни його проведення.

За результатами самооцінювання гарант ОНП готує звіт про самооцінювання ОНП та освітньої діяльності. Звіт про результати самооцінювання ОНП узгоджують з усіма залученими до цієї процедури учасниками. Звіт має містити висновки про якість ОНП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОНП, її оновлення і/або прийняття інших управлінських рішень.

Внесення змін в ОНП, що належать до компетенції вченої ради Інституту, затверджуються на її засіданні на підставі рекомендацій, наданих гарантом ОНП. Гарант ОНП забезпечує своєчасне оформлення звіту про самооцінювання ОНП та освітньої діяльності та його оприлюднення на офіційному сайті Інституту.

6. МОНІТОРИНГ ТА ПЕРЕГЛЯД ОНП

6.1. Процес реалізації ОНП включає її *моніторинг та перегляд* з метою удосконалення, що передбачає оновлення змісту ОНП.

Моніторинг ОНП здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження

досяжними, реалістичними та адекватними. Моніторинг здійснюється, як правило, проєктною (робочою) групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: здобувачі вищої освіти, роботодавці, представники Ради молодих вчених, випускники аспірантури, представники академічної спільноти та інших зацікавлених сторін.

Проєктна (робоча) група має інформувати здобувачів вищої освіти і наукових / науково-педагогічних працівників про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей. Моніторинг може проводитися в різний спосіб – анкетування, опитування, інтерв'ювання (у тому числі здобувачів вищої освіти та випускників із метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОНП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо.

Анкета моніторингу ОНП складається з основних критеріїв забезпечення якості. Кожний критерій оцінюється за рівнями: задовольняє, частково задовольняє, не задовольняє. У процесі моніторингу відбувається збір даних за зазначеними позиціями з коментарями. Для формулювання висновку за результатами моніторингу ОНП використовується дворівнева шкала: висока якість – ОНП має високий рівень досягнення результатів; неналежна якість – ОНП має серйозні недоліки.

6.2. Перегляд ОНП із метою її удосконалення може здійснюватися через оновлення або вдосконалення. ОНП може щорічно оновлюватися в частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

6.3. Оновлення ОНП передбачає внесення змін до: змісту ОНП, умов її реалізації, цілей ОНП та/або програмних результатів навчання; структурних елементів ОНП, її цілей і програмних результатів навчання.

Підставами для оновлення ОНП є:

- необхідність врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, змін на ринку освітніх послуг та/або на ринку праці;
- затвердження/оновлення Стандарту вищої освіти за спеціальністю, до якої належить ОНП;
- ініціатива і пропозиції гаранта ОНП, членів проєктної (робочої) групи та/або членів ради з якості та/або науково-педагогічних працівників, які її реалізують;
- результати моніторингу;
- пропозиції учасників освітнього процесу, які задіяні в реалізації ОНП;
- пропозиції учасників освітнього процесу, випускників, роботодавців та інших зовнішніх стейкхолдерів;
- результати оцінювання якості ОНП;
- об'єктивні зміни кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації ОНП;
- сплив 3-х років її останнього затвердження на Вченій раді Інституту тощо.

Внесення змін до ОНП передбачає її перезатвердження на Вченій раді Інституту.

6.4. Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу за повний курс навчання за ОНП).

Підставою для розробки нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;
- затвердження нових стандартів вищої освіти;
- внесення змін до циклу дисциплін гуманітарної підготовки (за рішенням Міністерства освіти і науки України або вченої ради Інституту);
- внесення змін до дисциплін циклу самостійного вибору здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня (за рішенням вченої ради Інституту).

Вдосконалення ОНП має на меті більш глибокі зміни в її змісті та умовах виконання, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів.

Зміна виду ОНП також відноситься до вдосконалення.

6.5. Вдосконалення ОНП може проводитися з:

- ініціативи гаранта ОНП за відсутності набору вступників на навчання;
- ініціативи проєктної (робочої) групи з метою врахування змін, що відбулися в науково-професійному середовищі, у якому реалізується ОНП, а також змін кон'юнктури ринку освітніх послуг або ринку праці;
- наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОНП;
- ініціативи заступника з наукової роботи у разі незадовільних висновків про якість ОНП, виявлених під час самооцінювання або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти.

До процесу вдосконалення ОНП бажано залучати представників роботодавців, випускників аспірантури, зовнішніх експертів (як з професійної спільноти Інституту, так і незалежних). Вдосконалена ОНП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в установленому порядку. Повторне затвердження ОНП відбувається з ініціативи проєктної (робочої) групи або відділів, що забезпечують виконання ОНП.

Значним вважається оновлення змісту ОНП (переліку дисциплін, змісту практики та їх обсягу в кредитах ЄКТС) більше, ніж на 50%.

7. ЗАКРИТТЯ ОНП

ОНП може бути *закрита*:

- за поданням групи забезпечення відповідної ОНП;
- в разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на ОНП два роки поспіль;
- у разі перегляду ОНП, що призвело до зміни її назви;
- за умови отримання висновків про низьку якість ОНП за результатами моніторингу.

Рішення про закриття ОНП приймає Вчена рада Інституту.

8. ПРОЗОРІСТЬ ТА ПУБЛІЧНІСТЬ ОНП

Прозорість та публічність ОНП досягається шляхом відкритості діяльності Інституту через виконання своєї суспільної місії та широкого інформування зацікавлених сторін про всі аспекти освітнього процесу в Інституті. Внутрішні нормативно-правові акти та документи, які регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, оприлюднені на офіційному сайті Інституту.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП (їх проєктів) в Інституті здійснюється відповідно до цього Положення, прозоро та публічно. Інститут через керівників проєктних (робочих) груп (гарантів освітніх програм) своєчасно оприлюднює на офіційному сайті Інституту в розділі «Аспірантура / докторантура» точну та достовірну інформацію про ОНП в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін та громадськості.

Керівники проєктних (робочих) груп (гаранти освітніх програм) у процесі оприлюднення на офіційному сайті Інституту інформації про освітні програми, зобов'язані виконувати вимоги чинних законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації».

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Відомості про ОНП розміщуються на сайті Інституту.

9.2. Відповідальними за формування і зберігання паперових версій ОНП є її гарант та завідувач аспірантури.

9.3. Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОНП на сайті Інституту є гарант ОНП та завідувач аспірантури.

9.4. Інформація про ОНП подається гарантом в електронному вигляді відповідальній особі Інституту для внесення до ЄДЕБО.

9.5. Набір здобувачів на ОНП здійснює приймальна комісія Інституту відповідно до Правил прийому до аспірантури Інституту. ОНП може бути включена до Правил прийому і на неї може бути оголошений набір тільки за умови її затвердження і наявності спеціальності, в рамках якої відкривається ця ОНП, в ліцензії Інституту на здійснення освітньої діяльності.

9.6. Зміни до цього положення приймаються у встановленому порядку

**Національна академія наук України
Державна установа «Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долішнього НАН України»**

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Назва ОНП»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Галузь знань –

Спеціальність –

Кваліфікація –

Затверджено вченою радою
ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долішнього НАН України»
Голова вченої ради

(протокол № _____ від " ____ " _____ 202__р.)

Освітньо-наукова програма вводиться в дію
з _____ 20__р.
Директор Інституту

(наказ № _____ від " ____ " _____ 202__р.)

Львів – 20__ р

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукову програму розроблено проєктною (робочою) групою у складі:

1.
2.
3.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1.
2.
3.

**1. Профіль освітньо-наукової програми НАЗВА зі спеціальності ШИФР
НАЗВА
третій рівень вищої освіти**

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми.
Офіційна назва освітньої програми	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Тип диплому – одиничний, подвійний, спільний. Обсяг вказується в кредитах ЄКТС та роках і місяцях. Приклад: Диплом доктора філософії, одиничний, 90 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 4 роки.
Наявність акредитації	Подається інформація про акредитацію освітньої програми. Вказується: Назва організації, яка надала акредитацію освітній програмі Дата видачі, серія та номер сертифікату про акредитацію освітньої програми.
Цикл/рівень	Приклад: НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Вимоги щодо попередньої освіти. За необхідності вказується, що обмежує перехід на дану освітню програму. Приклад: Програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями, передбачає перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти.
Мова(и) викладання	
Термін дії освітньої програми	Вказується термін дії освітньої програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Вказується веб-адреса сторінки даної освітньої програми на офіційному сайті Інституту.
2. Мета освітньої програми	
Чітке та коротке формулювання (в одному-двох реченнях)	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область	Вказується галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності)

Орієнтація освітньої програми	Відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти (МСКО) ОНП може мати дослідницьку та/або прикладну орієнтацію. Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні (спеціалізаційні) акценти.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна/спеціальна освіта в галузі/предметній області/спеціальності. Ключові слова.
Особливості програми	Наприклад: обов'язковий семестр міжнародної мобільності; реалізується англійською мовою; вимагає спеціальної практики тощо. Можуть вказуватись узгодженість даної освітньої програми із програмами інших країн, експериментальний характер освітньої програми та інші особливості, які надає Закон України «Про вищу освіту» в контексті академічної автономії
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт за Класифікатором професій Можливості професійної сертифікації.
Подальше навчання	Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Коротко описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі. Наприклад: підхід, орієнтований на потреби здобувачів ступеня доктора філософії, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику тощо. Для освітньої програми третього (освітньо-наукового) рівня вказується обов'язковість наукового компонента програми, організація роботи аспіранта над дисертацією, наявність наукових публікацій (у фахових, міжнародних виданнях, журналах, що включені до наукометричних баз тощо), апробації та впровадження результатів наукової роботи аспіранта.
Оцінювання	Наприклад: проміжна та річна атестація як форма звітування про виконання індивідуального плану роботи аспіранта за освітньою та науковою складовими (двічі на рік).
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей даної ОНП.

Загальні компетентності (ЗК)	Рекомендується за необхідності із врахуванням особливостей конкретної ОНП вибирати (додаткові до визначених стандартом) компетентності
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	Корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК, назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Виділяються: - компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності; - компетентності, визначені закладом вищої освіти. Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації окремо.
7. Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	Виділяються: - програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності; - програмні результати навчання, визначені Інститутом.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців. Для освітньої програми третього (освітньо-наукового) рівня: демонструється дотичність тем наукових досліджень аспірантів напрямам дослідження наукових керівників та заходи для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності
Матеріально-технічне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення. Для освітньої програми третього (освітньо-наукового) рівня: вказуються можливості ЗВО матеріально забезпечити можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення Для освітньої програми третього (освітньо-наукового) рівня: вказуються можливості Інституту організаційно забезпечити можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (проведення регулярних конференцій, семінарів, тренінгів тощо)
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вказуються укладені угоди про академічну мобільність
Міжнародна кредитна мобільність	Вказуються укладені угоди про міжнародну академічну мобільність, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти тощо.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Україномовна програма для іноземних громадян

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Освітні компоненти	Кількість кредитів/годин	Форма підсумк. контролю	Рік навчання
1.Обов'язкові компоненти освітньої складової				
1.1. Цикл загальнонаукової (філософської) підготовки				
ОК 1.1.1.				
ОК 1.1.2				
<i>Загальний обсяг:</i>				
1.2. Цикл дослідницької та академічної підготовки				
ОК 1.2.1				
ОК 1.2.2				
ОК 1.1.3				
<i>Загальний обсяг:</i>				
1.3. Цикл мовної підготовки та професійних комунікацій				
ОК 1.3.1				
<i>Загальний обсяг:</i>				
1.4. Цикл спеціальної підготовки				
ОК 1.4.1				
ОК 1.4.2				
<i>Загальний обсяг:</i>				
<i>Загальний обсяг обов'язкової компоненти:</i>				
2. Вибіркові освітні компоненти				
<i>Здобувач обирає компоненти загальним обсягом 16 кредитів з переліку вибіркових компонент ОНП (в т.ч. здобувач може обрати компоненти, що пропонуються для інших ОНП загальним обсягом до 8 кредитів)</i>				
ВК 01				
ВК 02				
ВК 03				
<i>Загальний обсяг вибіркової компоненти:</i>				
3. Практична підготовка				
3.1. Обов'язкова складова практичної підготовки				
ПП	Педагогічна практика			
<i>Загальний обсяг:</i>				
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ ОНП:				

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти.

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Повинна відповідати чинним вимогам та рекомендаціям МОН України для дисертаційних робіт Робота оприлюднюється на офіційному сайті Інституту
Документи, які отримує випускник на основі успішного проходження атестації	Диплом доктора філософії (PhD); У назві кваліфікації доктора філософії зазначаються назва ступеня, галузь знань та/або спеціальність

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	...	OK n
ЗК1	+				
ЗК2		+			+
ЗК3			+		
...					
ЗКп					
ФК1	+				+
ФК2		+			
...					
ФКп					

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	...	OK n
ПРН1	+				
ПРН2		+			+
ПРН3			+		
...					
ПРНп					